

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:

LÁSZLO JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— márc. 3.

(Lapelkobzások.) Egyik vidéki lap-társunk is részesült a példányok elkobzásá-nak dicőségében. Bánatát a következő, elég találó sorokban önti ki: „Nem gondoltuk, hogy a Bach-Schmerling korszak kedves témája, lapelkobzás bennünket is egész közelről fog érdekelni. Pedig nagyon is úgy fordult a dolog, mert lapunk ma reggel meg-jelent számát elkoboztatták. A „kobzok“-nak csupán szatirikus hurjai alkalmasak a „kob-zók“ megéneklésére. De mi oly hálátlanok vagyunk, hogy a hazai sajtó felett rémural-mat gyakorló fekete-sárga hatalmak szives-ségét, a lapunknak juttatott hatalmas reklá-mot nem viszonzozzuk hasonló szivesség-gel, vagyis viszont reklámmal. A nemzeti ellenállás mai korszakában ugyanis a közön-ség részéről csakis elismerésre, fokozott tá-mogatásra számíthat az a lap, a mely nem-zeti szellemű állásfoglalása miatt zaklatás-nak, üldöztetésnek van kitéve. Ezt a méltá-nyulást szerezi meg a lapoknak a hatóság mi-dannyiszor, valahányszor az igazság ha-tárait túllépve érezteti velők hatalmát. De ha mi — viszonzásul — a közbelépő köze-gek erőszakosságát és tulbuzgóságát ostoroz-nók hasábjainkon, akkor számukra viszont a törvénytelen kormány gyöngéd szeretetét, atyai gondoskodását fokoznók fel s hozzá-járulnánk ahoz, hogy mielőbb magasabb és így szélesebb hatáskörbe helyeztessenek át. Ezt pedig a közügy érdekében nem óhajtjuk,

a melynek működésök mostani szűkebb ke-retében is eléggé kárára voltak kis játéka-iknak,

(Felsőgsértések.) A felsőgsértések rémét festik ezek az urak a falra éppen Magyarországon, a hol Szent István koronáját áhitattal telt szeretet környezi, a hol még a forradalmak is az alkotmány-védelem zászlaja alatt vivattak meg, a nemzeti ellen-állás mai küzdelme pedig sehohsem jut el lentétbe az alattvalói lojalitással. Budapes-ten egyszerre hét lapot koboztak el, mivel Polónyi Gézának állítólag felsőgsértő beszé-dét lenyomatták. Tehát — a mit fentebb mondtuk — tilos kezd lenni még a refe-ráda is. De vajon elkoboztak-e egyetlen bécsi lapot, a mely Sternberg grófnak már igazán csupa szemenszedett felsőgsértésekből összeállított kifakadásait közölték? Igazán szomorú megérnünk, hogy sajtószabadság tekintetében kezdünk Ausztriánál is szegé-nyebbekké lenni! Hát csak rajta, mélyen tisztelt önkényuralom! Utunkból azonban nem téríthet vissza, maradunk a nemzeti jogok küzdelmének szerény körben mozgó, de bátor közkatonái és nem ijedünk meg e helyzetünkben a Fejérváry generális bécsi kancsukájától sem. Még kevésbé a debreceni káplárbottól.

beáll a tehetetlenség politikája, mely pusztán csak az erőszakra támaszkod-hatik s így fizikai és erkölcsi fogyat-kozásban szenvedvén, magától össze-dől, miként a rothadt gyümölcs össze-esik.

Mint mondtam, fizikai erő hijjával lévén, elpárolog és elolvad, mint a gyöngé hópehely az első napsugártól. Az erőszak fizikai és erkölcsi erő nél-kül szűkölködik, ha felülről jó, de mi-vel az a balhít ösztökéli, hogy mind a kettővel rendelkezik, nagyon falánk-ká válik, amittől maga is, meg a nép is megcsömörlik és e csömör véget vet dicstelen életének.

Az erőszak nem jó politikai ta-nácsadó és fizikai, ha nem is er-kölcsi erővel csak akkor rendelkezik, ha alulról jó, szóval, ha a nép kere-kezik felül. Sajnos, hogy ma még, a lelkiismereti és politikai szabadság ko-rában, még mindig a középkori osz-tályozás és megkülönböztetés járja és a mindenható nép akarátnyilvánítá-sát, alulról jövő törekvésnek, még pedig veszedelmesnek nyilvánítják, mert a népet még mindig alárendelt szervnek tekintik.

Ma ugyan minálunk, Magyarorszá-gon, lelkiismereti és politikai szabad-ságról beszélni, anakronizmusnak, azaz idejét mult állapotnak tetszik, mert az alkotmány és a törvény föl lett függesztve, de ez csak pusztá látszat, amit a természetben szemcsalódás-

▲ kormányzás esődje.

Irta: dr. Legányi Gyula.

— márc. 3.

Valahányszor a kormány a nép ellen fordul s a nép ellen kormányoz,

Epigon dal.

Silány nótákat pengtünk csak;
Nagyot alkotni nem tudunk . . .!
Repülnek messze föl, magasra,
Büszkén néznők felhőre, sasra, —
De nem lehet: törpék vagyunk!

Lelkünk, dalunk oly szürke, bágygyadt.
És ködbe száll a sóhajunk . . .!
Vágyunk a hirre és babér-ra,
S ha nem segít a vers, a théma, —
Panaszkodunk: Törpék vagyunk!

Nem tépi keblünk honfi bánat . . .
Egy érdekel: saját magunk,
A büszke Énünk büszke vára . . .!
Ezer sebtől vérző hazára
Nem gondolunk! — Törpék vagyunk!

Csalódás, bánat és vihar-nak
Halvány visszhangja csak dalunk . . .
A törpeség kinozza lelkünk,
A szürkeség nevet felettünk . . .!
S igaza van: törpék vagyunk!

Mienk a ma, de már a holnap
Könnyen feledve eltemet . . .

S a rengeteg apró dalocska,
A széles, közös sirhalomba,
Magával visz egy-egy nevet.

Szunyogh Barna.

Ifjuság.

Irta: Gáspár Imre.

Nyolc éves vagyok. Legyek az egy két hasábon keresztül . . .

A házban, otthon, nagy a mozgalom, a sürgős forgás; holnap visznek először iskolába, még pedig jó messze, egy egész mértföldnyire, s ezentul csak egyszer heté-ben láthatom mamát, kis szobámat . . . melyből fa ló, kis kocsi és ólom-hadsereg ah! örökre száműzetett, s ezentul csak va-sárnaponként bolyonghatok kertünk vén fái alatt, s vén folyamunk füzes partjain. Csak vasárnap, a mint maig is vasárnapjait ké-pezi életemnek a messze gyermekkorról re-gélő emlék. Oh szép tündér, bánatos emlék, mért van oly ritkán vasárnapom?

De ne töltsük hiába az időt szó-beszéd-del; a málhával elkészültek. Mamám ünne-pélyesen adja át a ruha-jegyzéket; pontosan van abba fölírva minden, s nagy súly fe-ketve kivált a fehéreneműre. Otthon varrták, s oly szépen mondja róla a költő . . . hogy

nem vászon, emberélet az, a mit viseltünk gondtalan! Aztán bejön az öreg János, fel-kapja vállára a nem annyira súlyos, mint fontos csomagot, és viszi a szekérre. Künn áll már az ablak előtt s becsületes ábrázatu két lovunk nem sokat látszik törődni a hely-zet végtelen komolyságával.

Még egy csók homlokomra s fejemre, melyet akkor anyai kéz által simára fésült haj, s nem ilyen hajnak csufolt holdvilág fódott, — aztán következtek a bucsuzások. Isten veled, mama! hej, mert egy héti-g nem látlak s egy egész mértföldnyire távozom! Ki takar be ott esténként, ugy, a hogy te szoktál? Ki fog ott engem szeretni? Ki ápol ha beteg leszek? Bizony nagy kérdések ezek, melyekre csak keserves könnyekkel felelhettem magamnak! Aztán elbucsuztam a barátságos otthontól; a felső, az alsó szo-bától, a kis és nagy kerttől, az öreg inastól, Nánitól a szakácsnétől, kire igazán nem volt okom neheztelni máskor, mint mikor „spen-ótót“ főzött tojással. Még egyszer megbo-csátok neki a spenótért, s még egy bánatos és mindent, de mindent . . . multat, jelent és jövőt egyszerre magába ölelő tekintet vetek magam körül . . . és megyek.

György, az öreg kocsis mellé ülök, ki — tekintettel mély gyászomra — átengedi a gyeplőket. Büszkeségem dehogyan tette fel a hamis emberről, hogy a gyeplő végét ő is

nak, a politikai életben pedig a kormányzás csődjének neveznek. mert a haladás és a fejlődés világtörvénye szerint az elfajulás, amit az erőszak uralma teremt, a társadalmi szervezetnek csak egyes szerveit öli meg, még pedig azokat, melyek tultengésbe estek s éppen e miatt az erőszakhoz folyamodnak, de maga az egész szervezet, azaz a nemzettest élettani és társadalmi feladatát tovább végzi és ügyet sem vet azokra a jelenségekre, melyek úgy elülnek, mint a fölkaavart futóhomok, ha a szél elcsendesedik.

Mivel tehát a világ kereke tovább forog, akármennyire igyekeznek azt a tehetetlen erőszak megfékezni és forgásában éppen az erőszakos féket szakítja el és zuzza porrá, nincsen mit tartani a nemzetnek attól, hogy a szélylyeltépték fék kárt tehessen benne, mert a mint mondtam, a világ forgó kereke nem a nemzetet, hanem a tehetetlen gáncsot töri össze.

Megvan tehát mind a lelkiismereti, mind a politikai szabadság, bármennyire ujjonganak is a világosság ellenségei és bár a sajtószabadságot pár percre megnyirbálhatják és megronthatják törvénytelen uton, azaz erőszakkal, még sem érnek célt, mert amit a nemzet ezer éves küzdelem és vérontás árán, tehát a fejlődés természetes útján kivivott, azt az erőszak és az önkény többé el nem rabolhatja éppen tehetetlenségénél fogva, de meg azért sem, mert a fejlődést nem lehet visszacsinálni. Azt, amit helytelenül visszafajlásnak neveznek, tulajdonképpen elfajulás s ez, amint mondtam, csak egy-két percig tart, ami a nép ezeréves életéhez és haladásához képest semmi és csak képzeleti mennyiség, miként a számkivetésben nevezik.

Gyermekesiny tehát a kormányzat mai erőszakossága és önkénye, mely a törvényességen rést nem üthet, már csak azért sem, mert a kormányzás alapelve nem egyéb, mint a legitimitás, azaz a törvényesség s éppen azért ne-

vezem a kormányzat az eljárását, melylyel hadat izent minden fennálló törvényes rendnek, a kormányzás csődjének, annyival is inkább, mert az anárkia minden tulajdonságával ékeskedik. Azért non sens, azaz képtelenség a mai kormányzás, mert csak az örület kergetheti abba az anárkiába, mely rendet akar csinálni rendszerelenséggel.

Ma, a huszadik században, a parlamentáris kormányformával rendelkező népek többé nem a politikai szabadságért küzdenek, hanem a gazdasági szabadságért. Ezért küzd a magyar nemzet is. Azért isteni nyugalommal szemléli azt a herosztrateszi munkát, amit a kormány mivel, jól tudván, hogy bűnös keze föl nem döntheti azt az alkotmányt, melyet ezer év vörös küzdelme épített.

Gyermekes csiny és hóhortosság nál nem egyéb az, ami, hogy csuf kudarcra végződik, biztosabb a halálnál. A nemzet nem halhat meg, de ez a kormány elpusztul, mihelyt a márciusi nap kisüt. Garázdalkodása nem egyéb, mint a nemzet figyelmének elterelése azoktól a nagy irányeszméktől, melyek a huszadik századot történeti jelentőségre emelik és amelyek a gazdasági szabadság gyűjtőnéven ismeretesek.

A magyar nemzetnek keserves helyzeténél fogva kettős küzdelmet kell megvívnia, először le kell ráznia nyakáról a gazdasági alárendeltséget, amit Ausztria ráerőszakol, azután pedig meg kell vívnia a többi művelt nemzetekkel egyetemben azt a harcot, mely sorrendben a harmadik. Ez a már említett gazdasági szabadság, mely a lelkiismereti és politikai szabadságnak természetes következménye és kiegészítő része.

A népek szabadsága csak akkor lesz teljes, ha e kiegészítő harmadik részhez is hozzájut. A fejlődés útja ide vezet, nincs emberi hatalom, mely természetes haladásában megakaszthatná és kérlelhetetlenül porrá zuz mindent,

mint a malom köve, ami alá kerül. Porrá zuzza ezt a kormányt is, mely a természetes fejlődés kerekének küllői közé került, a honnan nincs menekvés.

▲ politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márc. 3.

A nyílt levelekről s a kormány terveiről folyik a vita politikai körökben.

A mi a nyílt leveleket illeti, ezek mind meglepetésekkel szolgálnak. Mindegyikben vannak új dolgok, amelyek napokig foglalkoztatják a politikusokat. Olyan hatást azonban, mint Bánffy Dezső báró nyílt levele egyik sem ért el. Másról se beszélnek ma s bizonyos, hogy napokon keresztül ez lesz a politikai beszélgetések tárgya.

— Soha nagyobb leszerelést nem láttam — mondotta ma Polónyi Géza. Bánffy elejti a katonai kérdéseket, belenyugszik a rendeletileg alkotott gazdasági helyzetbe, akceptálja, hogy az önálló vámterület csak 1917-ben lépjen életbe — ezek után mit tart még fenn? Roppant ártott a nemzeti küzdelemnek s gyöngítette a szövetséget ellenzék álláspontját felfelé, lefelé pedig bizalmatlanságot öntött a lelkekbe.

(A függetlenségi-párt véleménye.)

Különösen függetlenségi-párti körökben tárgyalják nagy megütközéssel Bánffy báró nyílt levelét s azt mondják, hogy az nyílt szakítást jelent a koalícióval. Teljesen kizártnak tartják, hogy Bánffy Dezső báró ezután a vezérő bizottságban megmaradjon.

(Nyílt levelek.)

Most még következik néhány érdekes nyílt levél. Első sorban elutazásuk előtt Kossuth Ferenc és Apponyi Albert gróf irnak nyílt levelet s nem csekély érdeklődésre tarthat ma számot Polónyi Géza és Ugron Gábor nyílt levele. Ugron most fogja igazolni az ő kilépését a vezérő bizottságból.

(Felfüggesztett autonomia)

Rudnay Béla királyi biztos a mai napon felfüggesztette Pestvármegye autonomiáját. Beniczky alispánt nyugdíjazta s helyébe kinevezte Csapó pomázi főszolgabíró. Az összes engedetlen tisztviselőket el fogják mozditani.

(Az új kultuszminiszter.)

A hírlapok már tényként említették, hogy az új vallásügyi miniszter Post Gyula min. tanácsos lesz. Mint megbízható forrásból értesülünk, a király már ki is nevezte bányavölgyi Post Gyula min. tanácsost és közalapítványi kir. ügyigazgatót vallás és közoktatási miniszterré. A kinevezést a hivatalos lap egyik legközelebbi száma közli.

(Zemplénvármegye.)

Tokajról táviratnzzák: Zemplénvármegye százask bizottságának határozata folytán a mai napon valamennyi közigazgatási tisztviselő, kivéve az orvosokat és díjnokokat — lemondott.

A képviselőtestület megtiltotta a tisztviselőknek, hogy az 52,000 koronányi önkéntes adót beszoigáltassák. Csillaghy György kormánybiztos utasítására ma délelőtt megjelent a városi pénztárnoknál egy pénzügyi titkár, aki

fogja! A lovak erélyesen poroszkálnak a poros országúton, s elérünk a nevezetes helyre. Cénál vagyunk!

Mindenre, mindenre emlékszem! Még most is önézettől dagad a szívem, ha eszembe jut, hogy otthon tulajdonkép normalitának szántak, hanem a direktor bevett az első latinba. Oh, hölgyeim, hogy ti nem tudjátok feltögni egy első latin osztálybeli tanuló boldogságát! Mindjárt az első nap megtudtam, hogy mensa-asztal és domus-ház; sőt azt is képzeitem magamról, hogy teljesen megértettem az „amo“ (szeretek!) íge jelentőségét is. Pedig dehogy!

Az első napra jött természetesen a második, az első latin osztályra pedig következett a többi s egyszer sem maradtak el a könyhullató bucsuzások. Jöttek komédiák és tragédiák vegyest; a szereplő mindig ugyanaz volt, de a színpad . . . az folyvást változott. Utoljára azon vette magát észre, hogy s mi körül lefolyik, s árjával ragadja előre az már nem ábrándos, álmatag színjáték, hanem a komor, kérlelhetetlen . . . élet.

* * *

Tizenöt éves vagyok . . . szeretek, kedvest, szülőt, barátot. Néha-néha valami dalamos pillanat rávisz a versírás bünére hanem — miután éppen most tanulok verszant — a sorok felé odairom a méretet. Igen

szép distichonokban éneklek meg szívem Istennőjét. A szerelem mellett eléggé jut hely a barátságának s ezenkívül világ-rendítő eszméket táplálok. Vagy nem magasztos eszme-e: fellázadni a tanárok önkénye ellen, kik egy már a latin, német és magyar verszant relytőjeivel is tisztában levő ifjút . . . tegeznek?

Ezek nagy momentumok, melyekkel elmondhatnám . . . husz éves koromban, hogy „én is éltem!“

. . . És miután már elértünk, nyájss olvasóm, a huszadik évhez, ne menjünk tovább. Ez az élet-ut ama pontja, melyről a legszebb kilátás nyílik. Vagy honnét látszanék ily szépnak a dícsőség naptól aranyozott felleg orma? Honnét láthatni több virágot hegy-völgyön? honnét több tündért a rengetegek zöld sötétségeiben? honnét szállhat a tekintet magasabba, az élet maga?

Szeretem a husz évet! Ezt a szép időt, mely rege magában Melylyel meghatóbbak a koporsók és sírok fölírásai, lángolóbbak a szerelem vallomásai s szebb, tisztább, mert álmokban gazdagabb, az élet maga.

Boldog, a ki bírja! S boldogok, kik mazokkal hozzák minden kincsét, bár a városok tarka világában egy kicsit el is pazarolnak belőle. Mindegy! Van ott elég! Boldog ifjak!

bünyfenítő eljárásra való hivatkozással felszólította a pénztárost az adó kiszolgáltatására. A pénztáros kijelentette, hogy csupán a *karhatalomnak* enged. Erre a titkár jegyzőkönyvet vett fel és eltávozott.

(A kormány tervel.)

A politikai viták másik tárgya, ismételjük, a kormány tervei. Nos, erre nézve a tájékozatlanság a legtökéletesebb. A kormányhoz legközelebb álló emberek is alig tudnak megmondani például, hogy lesz-e választás és ha lesz, hát mikor lesz. — Csillaghy György nyitrai kormánybiztos minap több barátja előtt úgy nyilatkozott, hogy az ő értesülése szerint ebben az esztendőben aligha lesz választás. A P. Ll. és N. Fr. Pr. ma egyhanguan azt írják, hogy korai még beszélni e kérdéstről. — Viszont mások az ellenzéken biznak a választások kiírásában s abból, hogy a király és kormánybiztosok a legerélyesebb rendszabályokat alkalmazzák a törvényhatóságokkal szemben, azt kombinálják, hogy ez a választásoknak szól.

(Tüntető diákok.)

Nagykárolyból táviratozzák: Az itteni főgimnázium néhány növendéke a tanterem faláról levette a király arc-képét és *darabokra tépte*. A vizsgálat megindult.

(Meghátrált tisztviselő.)

Hunyadvármegye tisztviselői kimondták, hogy a passzív rezisztenciát abbahagyják és a legközelebbi közgyűlésen az adó és ujoncok beszoállítását tiltó határozat alól való felmentésüket kéri.

Fejérváry leirata

Lesz-e közgyűlés?

Az alkotmányvédők.

(Saját tudósítónktól.)

— márc. 3.

Fejérváry Géza báró, a törvénytelen kormány gépies feje ma a következő leirattal üdvözölte Debrecen törvényhatóságát.

„Debrecen sz. kir. város törvényhatóságának a felelős kormány törvényes intézkedéseivel szemben tanusított magatartása és ellenállása folytán ő császári és apostoli királyi felsége a miniszterium előterjesztésére az 1805. V. t. c.-ben gyökerező joga alapján ezen törvényhatóságra nézve teljes hatalmu királyi biztos kiküldetését szükségesnek találván, *hatalommal felruházott királyi biztossá* Naszádi Iván királyi ítélő táblai bírót legkegyelmesebben kinevezni és e részben Debrecen város közönségéhez legfelsőbb királyi leiratot intézni méltóztatott.

Erről a város közönségét tudomás végett azzal értesitem, hogy az említett királyi leirat a királyi biztos rendelkezésére összehívandó rendkívüli törvényhatósági bizottsági közgyűlésen be fog mutatattni és felolvasás útján kihirdettni.

Budapest, 1906. február hó 26.

Fejérváry*

Nehezen lehet megkötni a tollat, hogy Fejérváry leirataról irván, ne csapjon át a jogos megvetés durva akkordjaiba.

Nem tartjuk a sajtó méltóságával összeegyeztethetőnek, hogy mindenkinek szennyest nyilvánosan mossuk ki; ennek tudható be tehát, hogy ezuttal is tartózkodunk az egyedüli kritikától: a durva hang alkalmazásától, s csupán azt teszünk meg, ami mindig kötelességünk, valahányszor a törvénytelen kormány szemfényvesztéssel dolgozik.

Ennélfogva ismételten tiltakozunk a kormány törvényessége ellen, tiltakozunk az ellen is, hogy Debrecenben az 1805. V. törvénycikkben a királyi biztos kiküldetését megállapító okok fennforognának.

Mért volna itt szükség királyi biztosra? Talán azért, mert — profánul szólva — nem közlekedik tíz percenként — a kis vasut? Egyébb zavar tudomásunk szerint nincs Debrecenben.

Ezért üres szemfényvesztés az egész komédia.

Hasonló tartalmu leirattal egyébként Hajdumegyét is megkereste Fejérváry.

Lesz-e közgyűlés? Ez a kérdés időszerű most nagyon. Fejérváry leirata azt tartalmazza, hogy a királyi biztos első teendője a rendkívüli közgyűlés összehívása lesz a polgármester útján.

Nem tudjuk, hogy Kovács József polgármester milyen szempontból fogja elbírálni a bekövetkezendő eseményeket. Vajjon az alkotmányvédő bizottság határozataiban lát-e elegendő garanciát arra, hogy továbbra is az ellenállás harcosa maradjon.

Ámbátor Kovács József bármilyen formájú állásfoglalása dacára össze lesz hívva a rendkívüli közgyűlés. Ha más-kép nem, hát a királyi biztos rendelkezése útján.

Az azonban kétségtelen, hogy bizottsági tag nem lesz jelen. Üres pad-sorok előtt, a királyi kép helyeslő pillantásaitól kísérve fogja ledarálni Naszádi a kinevezési okmányt . . .

Ebbe a rovatba tartozik, hogy az alkotmányvédő-bizottság ma délután ismét ülést tartott. A tanácskozásról, amely zárt ajtó mögött folyt le, — hála dr. Fejér Ferenc gondoskodásának — a következő értesítéssel szolgálhatunk:

„Az alkotmányvédő-bizottság foglalkozván a királyi biztos kinevezésével, a királyi biztos alkalmazását törvénybe ütközőnek tartja, intézkedéseit jogilag törvényteleneknek tekinti és a legközelebbi törvényes bizottsági közgyűlésen óvás tételét fogja indítványozni. Felhívja Debrecen sz. kir. város közönségét, hogy a kellemetlenségek és bántalmazások elkerülése végett a királyi biztos megérkezésekor és bevonulásakor minden tüntetéstől tartózkodjék, sőt akkor magát a bevonulástól lehetőleg távol tartsa.“

Ez eddig helyes. De mi a véleménye a bizottságnak a tisztviselők követendő magatartásáról? Még mindig hatályos az a határozat, hogy a polgármesternek és lefelé minden tisztviselőnek meg kell tagadni az engedelmességét?

Ezeket a kérdéseket a kommunikációs homálylyal borítja.

A királyi biztos érkezése. A fogadtatás előkészületei.

(Saját tudósítónktól.)

— márc. 3.

Naszádi Iván királyi biztos ma hivatalosan értesítette a kormánybiztos-főkapitányt, hogy **hétfőn délben érkezik Debrecenbe**.

Dr. Vaday László, amint már mai számunkban hírt adtuk róla, minden szükséges intézkedést megtett, hogy a fogadtatás a teljhatalomhoz mérten impozáns legyen.

A diszszázad délelőtt 11 órakor sorakozik a pályaudvaron. Ekkorra már el lesz zárva az egész utvonat, amelyen a királyi biztos bevonul a városba.

Az utvonat katonasággal és csendőrökkel lesz megrakva. Mindazonáltal a felügyeletet a rendőrség fogja gyakorolni s a katonaság pusztán a méltóság kifejezéséül fog szolgálni.

A katonai kordonon belül való tartózkodás csak a sajtó képviselőinek és azon tisztviselőknél lesz megengedve, akikre a fogadtatásnál szükség lehet. Ezek számára az id. főkapitány ma külön igazolványt adott ki.

A katonai kordon háta megett várakozóknak tartózkodniok kell mindenféle véleménynyilvánítástól. Aki valamelyes, hangos megjegyzést fűz az aktushoz, *rögtön bekísérik* a rendőrségre; így szól Vaday utasítása.

Mikor a királyi biztost hozó déli gyorsvonat berobog a pályaudvarra, a parancsnokló tábornok jelt ad a katonazenekarnak, amely a *Gotterhaltét* fogja játszani. Azután a diszszázad tiszteleg, s a parancsnok rövid jelentést tesz a királyi biztosnak.

Naszády ezután a főkapitány jelentését hallgatja meg, majd kíséretével együtt kocsi-ra ül s a Deák Ferenc, Piac, Csapó-utcákon át Rákóczi utcai lakására vonul, ahol megpihen.

Azon napon semmiféle intézkedést nem tesz. Tulajdonképeni teendőit kedden reggel kezdi meg azzal, hogy a városházára megy s felszólítja a polgármestert, hogy azonnal hívjon össze rendkívüli közgyűlést, amelyen királyi biztosi okmányát akarja kihirdetni.

A további teendők Kovács József polgármester állásfoglalásától lesznek függővé téve.

Itt említjük meg, hogy dr. Vaday László id. főkapitány holnap délelőtt 10 óra az összes rendőrtisztviselőket értekezletre hívta össze. Az értekezlet tárgya a királyi biztos fogadtatásával kapcsolatos intézkedések megbeszélése lesz.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— március 3.

Hijába pendülsz, hű koboz,
A k. ügyész ur elkoboz.
Ha más ember nem olvas író,
Hegyel rád a vizsgálóbíró!

Kiről írj? A merre látsz,
Sérthetlen minden . . . Napluhác
Azt hiszi, hogy már ő is „fenség“,
Támadni őt már képtelenség!

Egyszóval, bajos a dolog,
De bajjal én nem gondolok:
A mi megéneklésre vára,
Szabadon zengjük nem sokára!

A nép nem olvas.

— márc. 3.

Most azt lehetne hinni, hogy a nép már többé nem olvas, mivel a lapok utcai elárúsítása be lett szüntetve.

Hát eddig olvasott é és mit?

Néhs, ha volt egy pár felesleges krajcárja, meg vett egy lapot.

A szakácsné, ha egy pár krajcárt megspórolt, lapot vett.

A kofa, ha jó vásárt csinált, lapután rézett.

A talyigás lapot vitt haza az anyjoknak, ki otthon este annak tartalmát kiböngészte.

És így megy ez tovább.

Ne gondoljuk tehát, mivel most már nincs utcai lapelárúsítás, tehát a mi népünk már azért nem olvas.

Eddig sem olvasott.

Az olvasás rontja szemet, a sok tudás butítja az elmét.

De meg minek is olvasni, mi haszon van abból.

Nem jön abból semmi haszon, csak a kiadás van meg.

Könyvek olvasásáról pedig szó sincs.

Elég, ha újévkor valaki egy 10 krajcáros kalendáriumot vesz, van otthon elég olvasmány, elég egy esztendőre s ha ki lesz olvasva, ismét elő lehet venni, mert mikor erre ismét rákerül a sor, oly sok idő elmúlik, hogy ismét rájóság lesz.

Hogy mit szeret a mi népünk olvasni, azt jól tudjuk, csak legyen az valami tartalmas gyilkosság, az érdeklíti valóban.

A lapok nap nap mellett gondoskodnak is ilyen családokról, ha nincs ilyen, hát gyárítják.

Mit lehetne hát a néptől várni, melynek semmi magosabb dolog iránt érzelme nincs?

— a. — b. —

— **Urvacsora.** Vasárnap urvacsora csztás lesz minden templomban. Az istentiszteletek sorrendje a következő: A Nagytemplomban prédikálni fog Percz István segédlelkész, a Kistemplomban Dicsőfi József lelkész, a Kossuth-utcai templomban Szele György lelkész, az Ispolytemplomban Könyves Tóth Kálmán lelkész, a Csapókerben Kovács János népiskolai felügyelő, a Homokkertben Papp László főiskolai senior és a szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár.

Az ág. hitv. evang. templomban vasárnap d. e. 10 órakor az istentiszteletet Marteny Lajos főesperes végzi. Az istentisztelet után az Urnak szent vacsorája fog kiszolgáltatni.

A róm. kath. templomban holnap Nagybójt I. vasárnapján az isteni tiszteletek a következő sorrendben tartanak: Reggel 6 órakor miséznek: Dr. Kovács István, 7 órakor Benczik Ferenc, 8 órakor egyik kégyesrendi tanár a főgymn. ifjúság részére, 9 órakor az ünnepi nagymisét dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plébános végzi segédlettel utánna Nyári Ignác prédikál; háromnegyed 11-kor a Svetits-zárda és az elemi iskolák növendékei jönnek szent misére, melyet Molnár K. Dezső h. isk. igazgató mond, fél 12 órakor Nyári Ignác miséznek. Délután fél 3-kor dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plébános keresztény tanítás tart, 3 órakor lytánia, 4 órakor a rózsafüzér társulatának hónapos ájtatosságát végzi Nyári Ignác szent beszéd kőrménét és lytániával.

— **A hajdumegyei tisztviselők értekezlete.** Wessprémy Zoltán alispán-helyettes holnap délelőttre értekezletre hívta össze a megye összes tisztviselőit. Az értekezleten megbeszélés tárgyát fogja képezni, hogy a királyi biztos intézkedésével szem-

ben milyen álláspontra helyezkedjenek. Az általános hangulatból következtetve valószínűleg az lesz a határozat, hogy a törvénytelen rendelkezések foganatosítását megtagadják. Már eddig is nagyszámmal vannak, akik nyíltan hangoztatják, hogy ebben az esetben inkább lemondanak állásukról. Az értekezlet eredményét ritka egyértelmű érdeklődéssel várják a leszerelt hajduk.

— **Az iparoskör közgyűlése.** Tisztelettel kérem az iparoskör tagjait, hogy a f. hó 4 én d. u. 3 órára hirtelint s az iparoskör helyiségében tartandó közgyűlésen minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Az elnökség.

— **Nyomdászok álarcos estélye.** Holnap este megelégnék a Margit fürdő diszterme. Akik annyi, — mulatságról szóló krónikát segítenek napvilágra — a sápadt képű, lelkes nyomdász-fiúk ezáltal a maguk vigasságából fognak anyagot teremteni karneval rovatának. Álarcos-estélyre gyűlnek össze, konfettit dobálnak, tánca perdülnek vagyis az együttérzés melegével mulatni fognak. Bizonyára nagyon sokan vannak Debrecenben az újságolvasók közül, akik szellemi szórakozásuk névtelen munkásainak vigasságában személyesen részt vesznek. Akik nem mehetnek el, filléreikkel bizonyára hozzá fognak járulni az anyagi eredmény gyarapításához. A mulatság 9 órakor kezdődik.

— **Nyilvános értesítés.** A bevonult póttartalékosok szűkölködő családtagjai nyomorának enyhítésére a már hírlapilag is közzétett 1403 86 kor. adományokon felül a következő újabb adományok folytak be: Dr. Abraham Dezső ügyvéd 10 kor., Polgári kör 30 kor. Szatmáry Gábor gyűjtő ivén: Szatmáry Gábor 1 kor., Róff József 50 fill., Kiss Gábor 50 fill., Nagy Sándor 50 fill., ifj. Erdélyi István 50 fill., Borbáth Gyula 50 fill., Valády Lajos 50 fill., Pethő Imre 40 fill., Barha István 50 fill., Mészáros Károly 40 fill., Popovits Bazil 1 kor., Kulcsár Gyula 40 fill., Botos Sándor 20 fill., L. J. 40 fill., G. Sz. K. 40 fill., Borza Lajos 50 fill., Radetzky Rudolf 40 fill., Ducsy József 20 fill., Erdélyi Károly 50 fill., Patkó Imre 50 fill., Gyökeres Ferenc 40 Balogh István 50 fill. Befolyt tehát eddig mind együtt véve 1454 kor. 56 fillér. Dr. Tüdős János az alkotmányvédő-bizottság pénztárnoka.

— **Négy évszak.** A négy évszaktól az első részletes próba hétfőn e hó hó 5 én délután fél 3 órakor veszi kezdetét: a rendőrség által tegnap kibocsájtott meghívókon jelzett pontos időközökben évszakok szerint. Az összes szereplők megjelenését, arról is inkább kéri a rendezőség, mert ezen a próbán minden függő kérdés elintézését nyer. A próba a városi színház színpadán lesz.

— **Közgyűlés.** A Kossuth dalkör március hó 4-ik napján, vasárnap d. u. 3 órakor, a dalkör helyiségében (Sas-u. 2 ik szám alatt) évi rendes közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyai: 1. Hymnus, előadja a dalkör. 2. Évi jelentés 1905-ről. 3. Zárszámadás, számvizsgálók jelentése, pénztáros részére a felmentés megadása. 4. Az 1906. évi költségelőirányzat megállapítása. 5. Iadványok. 6. Tisztújítás. 7. Szózat, előadja a dalkör.

— **Kivándorlás.** Az alkotmányellenes kormány törvénytíprásai nem csak a nyomort és szenvedést fokozzák, hanem a kivándorlást. Két hónap alatt például többen vándoroltak ki Hajdúvármegyéből, mint ezelőtt husz év alatt. Ez évben már 80 magyar család vándorolt ki Amerikába. Ma kaptak utlevelet Kiss Antal, Lakatos Mihály, Pál István, Lakatos Antal hajdudorogi és K. Nagy Márton hajduböszörményi lakosok.

— **Felmentve a gyujtogatás vádja alól.** Körülbelül két hónappal ezelőtt történt, hogy a Darvas Testvérek féle Piac utcán volt női konfektó üzlet ismeretlen okból ki-

gyuladt és teljesen elpusztult. Mint annak idején megírjuk a tűzvizsgálat megejtése alkalmával felmerült terhelő adatok alapján a kir. ügyészség Darvas Ede az üzlet tulajdonosa ellen gondatlanság címén vádat emelt. A járásbírósa mintegy hónap előtt foglal kozván az ügygyel 5 napi fogházra ítélte a kereskedőt, aki az ítéletet megfellebbezte a törvényszék elé, mely dr. Oláh Miklós elnök-lésével ma tárgyalta az ügyet és dr. Tarján Leó védőbeszéde után Darvas Edét felmentette a vád és következményei alól. Az ítélet jogerős.

— **Márkus Lilly** március 11 én este 8 órakor az Arany Bika disztermében tartandó hangversenyére a jegyek már megvált-hatók Tóth Béla ur főtéri gyógyszer-tárában. Páholy-jegy 12 korona I. r. számozott hely 4 kor. II. r. számozott hely 2 kor. állóhely 1 kor. A kiváló zongoraművész által tartandó fényes hangverseny iránt a közönség körében mutatkozó é deklődést az is fokozza, hogy a hangversenyen hegedű szám is lesz, melynek előadását ifj. Szilágyi Imre a művésznő iránti tiszteletből vállalta el. Itt em-lítjük meg, hogy Márkus Lilly legközelebb Romániába készül, hol a király előtt fog játszani.

— **Figyelmeztetés.** A világhírű Zoltán féle kenőcs nem tévesztendő össze oly szerekkel, melyek szímtalan más baj-mellett csusz és köszvény ellen is ajánlatnak, mert a Zoltán kenőcs kizárólag csakis csusz és köszvény ellen használható és e bajoknál mint azt a legkiválóbb orvosok is igazolják, tényleg felülmulthatatlan Uvegye 2 kor., a készítő Zoltán Béla gyógytárában, Bpest, Szabadságtér. Postai számküldés naponta.

— **Eljegyzések.** A hét folyamán a következő eljegyzéseket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalban. Sihal Miklós—Pinczés Juliánával, Kis Sándor—Szöllösi Margittal, Stinber Viktor Lovas Máriaival, Girgásch Béla—Harsányi Juliánával, Mondel Chajim—Lövinger Rózával, Molaár Imre—Pető Máriaival, Kizsel Sándor Bozóki Erzsébettel, Kovács József—Boldog Zsuzsánával.

— **Népesedés.** Az elmúlt hét folyamán összesen 52 születést 27 fiu, 25 leány és ezzel szemben 30 halálozást jelentettek be az állami anyakönyvi hivatalban. Így a lakosság száma e heten természetesen uton 22-vel növekedett.

— **Lapelkobzás.** A mostani abszolutisztikus korszakban immár nem is megy újságszámba a lapelkobzás. Dr. Várady Sándor kir. ügyész rendeletére ma lefoglalták a Nagykárolyban megjelenő „Szatmárvármegye” című politikai hetilapot hatóság elleni izgatásért és mert egyik cikkében Nagy László főispánt, támadva annak személyét illetőleg becsületsértő és rágalmozó kitételeket használ. A sürgős intézkedés folytán a nagykárolyi rendőrségnek sikerült csaknem az összes lappéldányokat elkobozni.

— **Megszökött a javító intézetből.** Ismert zsebmeiszó volt Debrecenben Nyit-ránszky Tamás nevű fiu Sok kellemetlenséget okozott szüleinek, akiknek kérésére a hatóság végre a kassai javító intézetben helyezte el. Onnan most megszökött. A körözését elrendelték.

— **Alföldyék próbabálja.** Mint minden évben s minden alkalommal, ugy most is kitűnő sikerrel ment végbe Alföldy Károly és fia Lászlónak második tanfolyamvizsgálója az Arany Bika szálloda disztermében. Ugy maga a szőszorosabb értelmében vett vizsga, mint az egyes táncok a tanítványok rendkívüli haladásáról tettek tanubizonyoságot, a Tarasziella, a Saharettánc, a Palotás és Magyar szóló oly tökélyel lettek lejtve, hogy nem mulaszthatjuk, hogy a kitűnő eredményért a tanomestereknek legnagyobb elismerésünket ki ne fejezzük. A szülőknak pedig, kik meggyőződhetnek gyermekeik nagy haladásáról, ismételtelen nagyon

ajánlhatjuk, hogy gyermekeiket a tavaszi tanfolyamra beírassák, mely e hó 18-án kezdődik.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44 dr. Ujfalussy ház Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kiakasztóban.

x **Ninos többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az Iziz hajszesz. Két-három heti használat után a legrosszabb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Ára csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógyszerárban, Piac-utcán.

x **Teljesen feloszlik Mentze Henrik ujdonságok áruháza** Piac és Szent Anna utca sarkán. Virág várók, tükörök, képkeretek, zsebkések, ollók, borotvák, borotváló készülékek, tonta és gyufatartók, legyezők, pénztárcák, bőrdíszek s mindenféle célszerű ujdonságok beszerzési áron alul árusítatik el.

x **A legrégebbi kor óta** semmisen használtatott oly sikerrel, mint a víz. Ledörzsölésnél, langyon meleg fürdővel, a testet felhívják. Nagyon ajánlatos a napi mosakodásnál 1—2 evőkanál Sarg-féle Poilette glicerint belé tenni. A Sarg-féle glicerint vegyületek mint frissítő parfüm életileg hat s nagy glicerint tartalmánál fogva a bőr száraz durva felületét gyöngéddé teszi. Mint megfizethetetlen szer a bőr kipattogzása ellen ajánlatos, különösen rossz időjárásakor s gyakori mosáskor a bőrön keletkező kiütést eloszlatja, melyek ha megmaradnának, könnyen fájdalmas és kellemetlenné válhatnának.

x **Előkelő hölgyeknél,** nemkülönben leggyorsabb polgári nőknél egyformán fontos, sőt szükséges, hogy arcbőrük ápolásánál különösen ügyeljenek arra, hogy általános agyagokból készült szepitőszereket ne használjanak. — Ezt elkerülendő, vegyék a Balassa-féle ugorkatejet (kapható minden nagyobb gyógyszerárban, áruháza 2 korona), mely teljesen ment minden káros hatástól s az arcbőrt mindig frissen és tiszta tartja. Szepítőt, májfoltot, kiütést már 2—3 szori bekenés után eltávolít. Minden hölgynek nélkülözhetetlen. Postán küldi Balassa K. gyógyszerár Budapest Erzsébetfalva.

x **Magyar ember nem használ mást, csak a híres Hajdusági pedrót,** mely legjobb bajusznyesztő és ápolószert az összes bajuszpedrő készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 fillért utánvétellel bérmentve küldi a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész, Debrecen Kossuth-utca. 107—x 3.

x **Ujtás képkeretekben** Üzletben a legmodernebb képkeretek készítettnek aquerellek, krétarajzok, vagy bármilyen más képekhez tetszés szerinti kivitelben. — Felhívom a t. c. vevőközönségnek a kirakotmban kiállított ránk megismerésére b. figyelmét. *Pongrácz Géza* papírgyári raktára a Bika-szálloda mellett.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

Tragikus halál.

Végzetes szerencsétlenség.

Keresztül ment rajta a szekér.

(Saját tudósítónktól.)

— márc. 3.

Saját hibájából végzetes kimenetelű baleset ért ma délután egy jobbmódu iparosembert, aki gondatlanságának és ital-szenvedélyének életével adta meg az árát. Gyászba borítva tragikus halálával mélyen sujtott családját.

Gábori Sándor Mór-telepi háztulajdonos, csizmadiamester a szerencsétlenség áldozata

aki sógorával Csiky János hadházi lakossal egy hatalmas szálkát szállított a Trnka malomtól a Horváth féle fűrész malomba felvágatás végett, miközben leesett a szekérről és pedig oly szerencsétlenül, hogy az egyik hátsó kerék alá került, mely keresztül ment rajta és a szó szoros értelmében derékban kettétörte, aminek következtében alig néhány pernyi kilódlás után még a helyszínén kiszívódott. A megrendítő eset a dobány-beváltó hivatal előtt történt. Mindketten a csizmadia mester és a sógora is erősen ittassak voltak. Még a délelőtti folyamán alaposan beboroztak és kótyagos fejjel határozták el magukat a fa elszállítására, mely Gábori tulajdona volt.

A faóriást minthogy másképp nem lehetett a pusztá tengelyre fektetve helyezték a szekérré, melynek így oldalait és saroglyait le kellett venni. Menetközbe Csiky elől ült és ő hajtotta a lovakat, míg Gábori feltelepedett a fa tetejébe. Mikor a Szent Anna-utca végén levő téren haladtak néhány pajkos gyermek hátul felkapaszkodott a szekérré, ami a csizmadia mestert bosszantotta és leakart ugrani, hogy megfenyítse a nebulókat. Ekkor történt a baleset.

A szerencsétlen ember ugyanis ittas lévén, vigyázatlanságában egyensúlyt veszítve lebukott, a kerék alá került és a következő pillanatban már élettelen hulla volt. Csiky, aki a lovak hajtásával volt elfoglalva észre sem vette a szerencsétlenséget. Fűtörésze hajtott tovább mintha mi sem történt volna. Csak mikor többen figyelmeztették és hátrahívva tisztába jött a dologgal fordult vissza ijedten, amikor aztán részeg fővel nagy gyöngédséggel kezdte költögetni a szegény csizmadiat hogy hát sógor ne izéjjen kigyulmed, tán csak nem hót meg.

De hát annak ugyan beszélhetett már akkor. Meghalt biz a szerencsétlen, elszállt már belőle a lélek. A tragikus véget ért ember körül persze nyomban nagy csoportosulás támadt az összesereglett járókelőkből. A holttestet bevitték a közelben levő Pavillon lakonyába és hamarosan értesítették az esetről a rendőrséget, honnan Nagy polgári biztos jelent meg a helyszínén dr. Varga Emil orvossal, aki miután a beállott halált konstataálta beszállíttatta a halottat a közoktatóházba, ahol holnap vagy hétfőn fel fogják boncolni.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Hétfő márc. 5. „Gül baba.“ Operette. (A)
Kedd, márc. 6. „Baccarat.“ Színmű. (B)
Szerda, márc. 7. „Szécsi Mária.“ Vigjáték Szerényi Gizella felléptével. (C)
Csütörtök, márc. 8. „Fromon és Risler.“ Színmű. Szerényi Gizella felléptével „A“
Péntek, márc. 9. „Folt amely tisztit.“ Dráma. Szerényi Gizella felléptével. (B)
Szombat, márc. 10. „Gül baba.“ Operette. (C)
Vasárnap, d. u. „Csöppség.“ Vigjáték. Bérlet-szünet.
Este: „Hunyadi László. Opera. Bérlet-szünet.

Szerényi Gizella.

... Még a horsón is szépet álmodám. (Madách.)

Olykor-olykor elfogja lelkemet a keserűség — Végigtekintek a kulisszák mögött bolygó hatalmas színészseregen, azon a káoszszerű tömegben, amely ideálokat kerget

és művészetet szolgál, álmodik és álmatóhajt kielégíteni.

Édes Istenem, mely kevéseknek adatik meg az égi kegy, hogy ebből a rajongó nap imadásból az igaz elismerés koszorúval fonja be homlokát!

A közönség — ez a kiszámíthatlan személy — hidagen veszi a lelkesedést és kufár módra méri a babért. Ezer és ezer tövissel sebz meg előbb az érzékeny, ábrándos, bohó művészeleket, hogy aztán az elismerés egyetlen morzsájával a Pantheon ormára röpítse fel...

A keserűséget ezen a héten elfojtja bennem az őszinte hódolat és lelkesedés.

Szerény Gizella vendégjátékaira gondolkodom...

Az ő művészetét pályája kezdete óta csodálja a hódolat és övezi a babér. Alakításainak ismerői és átérzői a művészet annalesében odahelyezik nevét a Jászai Mari neve mellé. — Művészi egyéniség hatalmas tragikai vénával és azzal a rajongó pályaszeretettel, amely csak az igazán kiváltságosokat jellemzi. A szíve pedig, amikor beszél, alakít és zokog, — hallgatói szívében dobban meg.

Debrecen ismeri művészetét. Vendégjátékai bizonyára a lelkesedés mámorában fognak lezajlani.

(b)

* **Baccarat.** A második előadásra is szép számú közönség gyűlt össze, amely sokat tapsolt Ardi Idának, Markovics Margitnak, Békésnek és Ternyeinek.

* **A holnapi előadások** Holnap két előadás lesz. Délután félhétig az Ember tragédiája kerül színre fényes kiállításban. Este az oly zajos sikert elért bájos zenéjű operette a Gül-baba bemutató előadása lesz. Ugy a délutáni előadás, mint az esti bemutató iránt a közönség nagy érdeklődéssel van.

* **Vendégszereplés.** Zilahy színigazgató három estére terjedő vendégszereplésre megnyerte a vidéki színészet egyik legkiválóbb drámai művésznőjét, Szerény Gizellát, kinek vendégszereplése szerdán, csütörtökön és pénteken lesz. A nagyszilű, kiváló művész, Szécsi Mária, Formon és Rislenben és Folt, a mely tisztit című drámában lép fel, melyek főszerepei a művésznő legkiválóbb, leghatásosabb alakításai.

TAVIRATOK.

Az állam és egyház elválasztása.

Páris, márc. 3 Rheimsben a templom leltározása alkalmával súlyos összeütközés volt a klerikálisok és szocialisták között. A szocialisták a templomajtókat és több szobrot jelentékenyen megrongáltak.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, márc. 3.

(Déli zárlat.)

Buzakinálat és vételek tartózkodó. Nyugodt irányzat mellett jelentéktelen forgalom. Egyéb gabonanemek közül tengeri nyugodt, árpa változatlan, rozs tartott. Idő: változó.

Buza áprilisra	16.74—76
Buza májusra	16.68—70
„ októberre	16.70—72
Rozs áprilisra	13.66—68
„ októberre	13.38—40
Zab áprilisra	15.38—40
„ októberre	12.62—64
Tengeri májusra	13.76—78
„ júliusra	13.94—96
Repece augusztusra	27.70—90

Kereskedelmi szerződés.

Pétervár, márc. 3. A törvénytár ma teszi közzé az osztrák magyar orosz kereskedelmi szerződést.

Királyi kihallgatás.

Bécs, márc. 3. A király ma délelőtt 11 órakor külön kihallgatáson fogadta Róbert württembergi herceget.

Fejtörő.**Számrejtvény.**

— Irta: Márton Berta. —

9. 10. 6. 3. Ez testünk egyik része,
4. 2. 5. 6. Női név megrövidítve.
7. 8. 9. 10. Sok szép van ilyen hazánkban.
5. 8. 7. Ez egy eszköz a konyhában.
10. 9. 8. 7. 4. 2. Sok állat szája telt ezzel,
7. 6. 5. Nem mérnek most e mértékkel.
3. 8. 9. 10. 6. Rá-rácsap a majorságra,
1. 2. 3. 4. Szép, ki ezt tanulja játszva,
1—10. Köztetek, ki ezt is készít
Nagyon sok van, de hány!
T. olvasóm! gondolkozz csak,
Mi is lehetne ez ám?

(Megfejtését jövő számunkban közöljük. Utolsó számrejtvényünk megfejtése: „Ismerd tenmagadat.”)

Városi Színház.

Bérlet: zűnet.

Vasárnap, 1906. évi március hó 4 én:

Délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal

Az ember tragédiája.

Dramai költemény 15 képben.

Bérlet: zűnet.

Este 7 és fél órakor rendez helyárrakkal:

GÜLBABA.

Zenés színjáték.

SZEMÉLYEK:

Gül-Baba, a rózsák apja — Árkossy Vilmos
Zsila, leánya — — — Fótby Frida.
Kuosuk Ali, budai basa — — — Békefi Lajos.
Gábor, magyar lantos diák — — — Zilahyné S. V.
Mujkó, muzsikusz cigány — — — Polzár Sándor.
Zulejzó — — — — — Sz. Gárdonyi T.
Lülfikár, fő eunuch — — — Sarkadi Vilmos.
A budai bíró — — — — — Deéssi Alfréd.

Holnap, hétfőn, március hó 5-én:

GÜLBABA.

Operette.

Szerkesztői-posta.

F. M. (Nagykároly) Bajos volna megmondani kinek van igaza. Az egyik fél feltétlen igazat mondott, míg a másik védekezik abban a hitben, hogy neki is igaza van. Mi nem mondhatunk őszinte véleményt, mert betörök a fejünket. Az emberi nagy képüsködés s a büszkeség, hogy mindenki magát okosnak, tökéletesnek tartja, elég arra, hogy az ember valakiről egyáltalában véleményt ne mondjon, az igazat megvallva, bosszantó dolog, hogy az ember manapság már jobb ha hallgat, mert minden kimondott szó árthat, s az ember sohasem biztos, melyik szava lesz félre érve. Így nem marad más hátra, mint az őszinte véleményt elhallgatni, jobban mond a, igazat nem mondani. Ez a megölője a ma, társas életnek is. Őszejönnek huszan, harmincan bizonyos alkalmából, mind jó ismerősök, jól mulatnak velük az idő, de bizalmaskodásról szó sincs, üres fecsegés az, a mi ma egy társaságban elhangzik. De így van ez ma egyes emberek közt is, az

emberek nem mernek bizalmaskodni, mert egymásban nem hisznek, nem bíznak, a legjobb barátok sokszor egy szón összeeszedülnek s vége a bizalomnak örökre. — Tehát semmizsin alatt nem avatkozhatunk dolgába, legyen ön bíró, talán kieszel valamit.

S. S. tanár urnak. Az ígért cikket kéne nek örömmel várjuk.

G. K. Nem huzták ki.

Csakolyotthonban

található fel a családi tűzhely boldogsága, ahol a gyermekek egészségesek és erősek. A legjobb szer gyermekek egészségének fenttartására a SCOTT-féle EMULSIO, mely a legfinomabb norvégiai gyógyszerkamájolajból készül alfoszphorsavas mész és nátron hozzáadásával.

Ahol SCOTT-féle EMULSIO használatban van, ott gyenge, beteges és növéskben visszamaradt gyermekeket nem találhatni. Minden gyermek előszeretettel veszi, mert a SCOTT-féle EMULSIO kellemes, édes ízű és a leggyengébb gyomru gyermek által is megemészthető.

A SCOTT-féle EMULSIO kapható minden gyógyszerertárban.

Ezen lapra való hivatkozásnál és 75 fillér levelbélyeg beküldése ellenében minta üveggel bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL

„Városi gyógyszerertár“

UDAPEST, IV., Váci-u'ca 34/50

Egy eredeti üveg ára: 2 kor. 50 fill.

Óvó különlegességek, valódi francia amerikai gyártmány, eredeti csomagolásban!

Orvosilag ajánlva! Föltétlen biztos

Ára: korona értékben tucatonként 2, 4, 6, 8, 10, 12

Eddig föltulmúlhatatlan ered. amerikai újdonság!

„Silk Finish Nevertear“

Rendkívüli finomsága és nyújthatósága folytán teljes biztonságot nyújt. — Ára tucatonként kor. 10 — 12. Bouts-americans (rövid mag-óvszer), tucatonként 6, 8, 10. Női óvszer. Pessarium occlusum. Mensinga tanár szerint, orvosi rendeletre. Ára 3—5. Valódi francia óvó biztonsági szivacs-kák (safety-sponges) ára tucatonként 6—12 korona

Uj! Auto vaginal spray! a legbiztosabb és legkényelmesebb női védő különlegesség. Sok ezer elismerő nyilatkozat! Ára 15 korona.

Óvás! Ne egedj magát befolyásítani olcsóbb árú által, mert csakis valóban eredeti amerikai óvszerek fételnek meg a ólnak!!!

Havibaj kötések „Diana óv“. Haskötők (lógó has, köldök, sérv vagy gyomrobaj ellen!) (Női hiszolgálat.)

Gumi-görcsér harisnyák 6 tágulás, dagadt láb és gyermekláb ellen. Mindennemű, a betegséggápoláshoz és beteg kényelemhez szükséges higiénikus eszközök ered. gyári árák mellett.

Kérjen ingyen és bérmentve a legújabb kimerítőárjegyzeket zárt borítékban, titoktartás mellett.

Keleti J. orvos-sebész mű-és kötőszergyárától Alapítva 1878

Budapest IV., Koromaherceg-utca 27/3

E hirdetésre hivatkozók gummiaru rendelésekné 20% árkedvezményben részesülnek.

Zöld

Értesítés.

Zöld

Van szerencsém a nagyérdemű közönség figyelmébe jutatni, hogy 1905. évi augusztus hó 21-én újonnan nyílt

ferfi szabóüzletembe

egészen friss tavaszi és a legújabb divatos szöveteim igen nagy választékban angol, francia és a gácsi, hazai gyárból a legújabb divatu, jóminőségű szöveterm megérkeztek, mit a lehető legolcsóbb árban fogom számítani. A megrendelőim részére a legújabb szabás szerint a saját felügyeletem alatt készítte em legjutányosabb ár mellett.

Polgári és katonai, vasuti, s mindenemű sport egyenruhákat és polgári öltönyöket valamint

magyar dísz és viselőruhákat

Papi revendákat, palástokat és fővepeket, református zsinati kabátokat. Vidéki megrendelést méáték beküldése után a legpontosabban próba nélkül csinálom.

Gyászöltönyöket 24 óra alatt készítek.

Nagy raktárt tartok

be- és külföldi szövetekből.

Szíves támogatás' kérve végyok kiváló tisztelettel

Zöld József

Polgári és katonaszabó Kosuth-u. 8 sz

— Első debreceni ernyőgyár. —

A tavaszi és nyári időngre

ajánlom dus választéku saját készítményű raktáromat

eső- nap- és csipke-ernyőkben

dus választék, olcsó, szolid árák mellett.

Javitások és áthuzások gyorsan el-

készíttetnek.

Merkler Soma

Ernyőgyárban. 134—10—1

Debrecen.

Piac-utca 50. Szent-Anna-u sarkán.

Ne vásároljon addig senki sem!

kinek elegáns

mell és derékfűzőre

van szüksége, míg az

Erdős Kálmánné

által készített modern

mell és derékfűző

mintákat megnemtekinti, melyeket legnagyobb szakértelemmel és legújabb fazonra készít mérték után bárkinek.

Kivánatra mérték felvételt lakáson is eszközöl.

Tisztelettel

Erdős Kálmánné

Debrecen, Lorántffy-utca 12.

Javitást és tisztítás olcsó áron elfogad.

Aki kitünő étvágyfokozó asztali italt óhajt,

Aki gyenge, lábbadozó

Aki ideges, álmatlan,

Aki vérszegény,

Aki sovány,

Aki szoptat,

Aki tüdőbeteg

ne mulassza el saját érdekében a kitünő hatásának elismert

HERCULES

maláta-tápsör
különlegességet inni

Kellemes ízű, bármédig eláll,
nem romlik.

Kapható minden nagyobb csemege-,
fűszer-kereskedésben, kávéházban,
vendéglőben és a

Hercules Sörfőzde
szétküldési telepén.

Budapest, VII, Bethlen-tér 3/21.

Főraktár Hajdunánásos:

Schachter János

fűszerkereskedésében.

Telefon 63-67.

Öltözködjünk

jól és olcsón a Magyar és Angol
posztó gyárak készítményeinek dus
raktárából.

Menjünk

Ranunkel H. és Fia

posztó nagykereskedőhöz

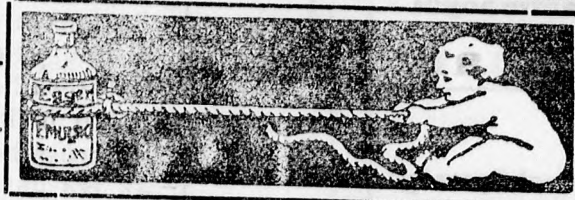
Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pala-Expeller pótléka

egy régiónek bizonyult hatásos, mely már több mint 30 év óta legjobb fájdalom-
csillapító szernek bizonyult küszvényés,
csúznál és meghűlésekkel bedörzsölés-
képpen használva.

Figyelmeztetés. Sifány hamisítványok
másként bevásárlásokor óvatossá legyünk és
csak olyan üveget fogadjunk el, amely a
„Horgony” védjeggyel és a Richter cég-
jegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva.
Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és
2 korona és ügyszólván minden gyógy-
szertárban kapható. — Főraktár: Török
lőszőlőgyőzteszél, Budapest.

Richter gyógyszerárta
az „Arany országhoz”, Prágában
Károlyi utca 5. sz. Működési idő: 6-8.

„VIGYÁZNI EZEN BEJEGYZETT VÉDJEGYRE.”

Három kérdés,

I. **Miért** kedvüklik az orvos urak az EGGER-EMULSIÓT és rendelik ezen csu-
kamájóját előszeretettel?

Mert az EGGER EMULSIÓ a csukamájójaj l gjobb adagolási módja és gyógy-
eredményei meglepők

II. **Miért** szeretik a gyermekek az EGGER-EMULSIÓT annyira?

Mert íze kitünő és nyalánság számba megy.

III. **Miért** szeretik a felnőtt egyének az EGGER-EMULSIÓT?

Mert tudják, hogy a csukamájójaj áldásos hatását tozozott mérvben bírja és
mindazonáltal nyoma sincs az csukamájójaj undorító iz és szagának.

Hogy ezen tények valódiságáról bárki meggyőződhessen, a **NÁDOR-GYÓGY-
SZE TAR Budapest, VI., Váci-körut 17.** bárminek küld egy ingyenes próbát 30
fillér előzetes beküldése ellenében. (csomagolás és portóért.)

Egy eredeti nagy üveg **EGGER-EMULSIÓ 2 korona** árban hapható Debrecenben:
Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Nándor, Mihálovics Jenő, Muraközy László, Dr.
Rotschnek V. Emil, Szilcz Ferenc, Koczián Dezső, Radákovits Gáza, Tóth Béla, gyógyszerártaiban

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-u. fiókja

Alaptőke 15,000.000 kor. Budapest, V., Nádor-utca 18. Tartalék 2,225.000 kor.
Sürgőnycim: Nádor utcai Hazai Bank. Telefonszám: 86-01

Biztos tőkebefektetés és legolcsóbb sorsjegyek

a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület új nyereségekötvényei.

Az első ciklusban évenként háromszor június
5. október 5. február 5

300.000

600.000

300.000

koronás főnyeresemények

40.000 és 20.000, 50.000 és
20.000, 40.000 és 20.000

koronás mellényeresemények kerülnek sorsolásra.

Egyévi nyereseményösszege:

1.571.000 korona.

Minden egyes sorsjegy
okvetlenül kisorsolódik.

A nyeresemények főösszege:

32,221.300 kor,

a törlesztési huzások főösszege:

36,938.750 kor.

mind az öt ciklusban.

A vevőnek a rendkívül előnyös nyereséghuzásokon való játék csak a vételár ka-
mataiba kerül, mert a legkisebb nyeresemény és a törlesztéses huzásnál sorsolt nyeresé-
götvényér: járó nyeresemény-szelvény árfolyamértéke jóval több, mint a sorsjegyek mai ára.

Minden egyes nyereségekötvény, illetve a kötvény kisorsolása esetén az arra ki-
adandó nyeresemény-szelvény az összes nyereséghuzásokon végig — tehát 70 éven át
— játszik, e szerint többször is sorsolható nyeresémnyvel.

A nyereségekötvényeknek biztositékát az államnak, városoknak és községeknek
nyújtott kölcsönök képezik és a törlesztések, valamint a nyeresemények pontos kifizeté-
seért a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület összes vagyonával külön is ke-
zeskedik. Ezeket a nyereségekötvényeket adjuk:

a) **készpénzfizetésre** a mindenkori pontos napi árfolyamon darabonként 20 ko-
rona foglalót kikötve. A sorsjegyekre kívánatra igen jutányos feltétele, mellet megfe-
lelő előleget nyújtunk.

b) **az 1883 XXXI t. c értelmében kiállított részletvekre**
18 havi 10 koronás, vagy 32 havi 6 koronás részletre.

1906 március hó 15 ig beérkező rendeléseknél intézetünk ezeken az áron ar-
folyamemelkedés esetén sem változtat.

Már az első részletnek posta utalványon való beküldése után megküldjük a sors-
jegyek sorozatát és számát tartalmazó törvényesen kiállított részletívet, melynek alapján a
vevő azonnal megszerzi a kizárólagos játékjogot.

a) **Készpénzfizetésre:**

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utcai fiókja, Bpest, V.,
Nádor-u. 18. Sziveskedjenek részemre a napi árfolyamon
számítva készpénzfizetés ellen darab Pesti Hazai
Első Takarékpénztár Egyesületi nyereségekötvényt küld-
deni. Mai postával küldök Önöknek foglalóul darabon-
ként 20 koronát azaz összesen koronát, míg
a hátralékos összeget sziveskedjenek
utánvétellel beszélni.
folyószámlán hitelezni.

Kelt

A megrendelő neve:

(olvasható aláírás.)

Pontos lakáscíme:

Megrendelési-jegy:

b) **Részletre:**

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utcai fiókja, Bpest, V.,
Nádor-u. 18. Megrendelek Önöknél a prospektusokban
foglalt feltételek szerint az 1883: XXXI. t. c. értelmében
kiállítandó részletre darab Pesti Hazai Első Ta-
karékpénztár Egyesületi nyereségekötvényt. A vétel-
árat darabonként koronás havi részletben
fogom törleszteni. Az első részletet összesen kor.
ma postautalványon küldtem címükre.

Kelt

A megrendelő neve:

(olvasható aláírás.)

Pontos lakáscíme:

A KÖZGAZDASÁGI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

XIV-ik évi rendes közgyűlését

1906. március 11-én, vasárnap délelőtt 10 órakor

tartja meg Debrecenben a kereskedő társulat-háza dísztermében, melyre a t. részvényesek azon figyelemzetéssel hívatnak meg, hogy az alapszabályok értelmében a közgyűlésen jogaikat csak úgy gyakorolhatják, ha részvényeiket a közgyűlés előtt legalább 3 nappal a társulat pénztáránál, vagy a debreceni pénzügyintézetek valamelyikénél leteszik.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság évi jelentése a lefolyt 1905. évi üzletről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése és ennek kapcsán;
3. Határozathozatal múlt évi nyereség felosztására és az igazgatóságnak erre vonatkozó indítványára nézve.
4. Határozathozatal a felmentvény megadása tárgyában.
5. Az igazgatóság indítványa a részvénytőke felemelése tárgyában.
6. Az igazgatóság indítványa az alapszabályok módosítása tárgyában.
7. Az igazgatóságból sorrend szerint kilépett 2 tag helyének 3 évre leendő betöltése.
8. Az igazgatótanácsból sorrend szerint kilépett 6 tag helyének 3 évre leendő betöltése.

Debrecen, 1906. február hó 7-én tartott ülésünkből.

129 x-1

Az igazgatóság.

Jegyzet: Az évi zárszámadások, valamint az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentésk 8 nappal a közgyűlés előtt a társulat irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Teljesen pótolják
a külföldi likőröket

Schrank Béla

őzerőre berendezett

likőrgyárának

elismert jó gyártmányai

Esztergomban.

Legnagyobb versenyképesség!

Képviselve: Gedő Adolf,
Debrecen.

Különleges gyártmány:

Triple Sec

„Comme il faut“.

Pserhofer-fagybalzsam

elismert legbiztosabb szer **mindennemű fagyások** ellen, nem különben **fagyás okozta elhanyagolt régi sebek** eltávolítására.
1 tégely ára 2 korona.

Pserhofer-pulmonin

kitűnően bevált szer még oly **idült köhögés, légcsőhurut, tüdőbaj, számarhurut** ellen, úgy gyermekek, mint felnőttek számára. 3-4 üveg elegendő. Orvosilag többszörösen ajánlva.
1 üveg ára 2 korona 50 fillér.

Pserhofer migrän csokoládé

elsőrendű szer **migrän, ideges fejfájás és neuralgia** azonnali megszüntetésére
1 doboz ára 1 korona 60 fillér.

Pserhofer-arckrém

pörsenések, bőratkák, szeplők és az arc bőr minden tisztatlanságának eltávolítására.
1 tégely ára 1 korona 60 fillér.

Kizárólagosan megrendelhető:

Pserhofer J. gyógyszer-tárában

WIEN, I., SINGERSTRASSE 15.

A ki egészséges, első szép szőlőt akar, bízalmal forduljon

Vityé Miklós lelkiismeretesen vezetett oltványtelepéhez

Szerb-Csanádon Torontálban, a hol szokvány minőségű I. rendű fás gyökeres és sima szőlőoltványok, bor- és csemegefajok, valamint amerikai sima és gyökeres szőlőveszszők, nemkülönben ugyanazonfajok II. rendű osztályzatban a legolcsóbb árban kaphatók. Szőlőlugasnak külön e célra választott

fajok. — Faj és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A számos elismerő-levél közül itten csak egy Tek. Vityé Miklós urnak, Szerb-Csanád. A nekem szállított 2000 drb. I. minőségű gyökeres oltvány 14-15 drbig mind megfogamzot s így azokat mindenkinek a legjobban fogom ajánlani. Már ez idén t. i. az első évben 3 egy-kettő-négy n. hajtást hoztak, mely körülmény általános feltűnést keltet Biztosítom, hogy szükségletemet mindig Önnél fogom fedezni. Szívvelyes üdvözlettel Kunost Sebő, Egres.

Gőzcséplőkészletek 2¹/₂-től 12 lóerőig, **Benzinmotorok,**

SZALMAPRÉSEK gőzhajtásra,
Aratógépek és egyéb Mezőgazdasági Gépek

legujabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának

Vezérügynökségénél

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

126-x 1